https://nrat.ukrintei.ua/en/czinnist-mizhdysczyplinarnyh-proyektiv-ta-pereshkody-v-yih-vykonanni/

ЦІННІСТЬ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ПРОЄКТІВ ТА ПЕРЕШКОДИ В ЇХ ВИКОНАННІ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Герайнта Ріса «Програми великих викликів зазнають невдачі цілком передбачуваним чином. Ось що ми зрозуміли».

У ній автор аналізує досвід реалізації важливих міждисциплінарних програм (grand challenges), спрямованих на розв'язання складних суспільних проблем, і пояснює, чому такого роду ініціативи зазвичай не досягають поставлених цілей попри залучення значних ресурсів та амбітні наміри. Сучасні прориви в медицині, охороні здоров'я та інших сферах стали можливими завдяки співпраці представників різних галузей знань. Наприклад, міжнародна програма з генної терапії Cancer Grand Challenges об'єднує фахівців із різних дисциплін для роботи над проблемами, що не можуть бути розв'язані в межах окремої наукової галузі. Університети мають необхідний потенціал для підтримки таких форм співробітництва, оскільки здатні створювати простір для довготривалої взаємодії дослідників, державних структур, бізнесу та громадянського суспільства.

Водночас міждисциплінарні програми стикаються з проблемами й

потерпають від невдач внаслідок відсутності власної організаційної структури, спеціально виділеного фінансування, ефективної управлінської команди. Міждисциплінарна амбітна програма – це не просто задекларований пріоритет, вона повинна мати реальне інфраструктурне підґрунтя, розглядатись не лише як організаційний, а й культурний проєкт, у рамках якого представники різних галузей знань мають виробити спільну мову, навчитися працювати з відмінними дослідницькими підходами та погоджувати різні критерії успіху. Це потребує часу й ресурсів, а результати не завжди можна оцінити за традиційними наукометричними показниками. Важливу роль у становленні таких підходів відіграють невеликі стартові гранти, які дозволяють перевіряти нові ідеї без надмірного ризику невдачі.

Також успішні програми потребують керівників, для яких розвиток міждисциплінарної співпраці є основною професійною місією, а не одним із багатьох напрямів діяльності. Такі лідери повинні бути готовими підтримувати експерименти, визнавати невдачі та продовжувати роботу навіть за відсутності швидких результатів. Багато глобальних проблем (зміна клімату, соціальна нерівність, низька продуктивність економіки) виникають не через брак наукових знань, а через неякісне їх практичне упровадження, відсутність узгоджених дій різних інституцій та неефективну співпрацю між наукою, владою і суспільством. Реалізація результатів досліджень має розглядатися як повноцінна інтелектуальна діяльність, а не як другорядний етап, який починається після завершення наукової роботи. На думку автора, однією з найважливіших переваг університетів є їхня здатність виступати майданчиком для конструктивного діалогу між людьми з різними інтересами, цінностями та професійними підходами. У світі, де політична поляризація та міжнародна напруженість ускладнюють співпрацю, саме ця роль набуває особливого значення.

Детальніше:
https://www.timeshighereducation.com/opinion/grand-challenges-fail-predictable-ways-heres-what-weve-learned

Фото: pixabay.com

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_Валоризація знань #НРАТ_Науковцям_новини #НРАТ_Освітянам_новини #НРАТ_Інноваторам_новини #НРАТ_TimesHigherEducation

2026-06-16

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів